

Suomen nuorisovaltuustojen liiton lausunto kuntalain muutoksesta hallintovaliokunnalle 7.4.2021

Asia: HE 242/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuntalain ja varainsiirtoverolain 4 §:n muuttamisesta

Suomen nuorisovaltuustojen liitto ry toimii Suomen nuorisovaltuustojen ja muiden vastaavien nuorten vaikuttajaryhmien edunvalvonta-, palvelu- ja yhteistyöjärjestönä. Nuva ry. edistää nuorisovaltuustojen asemaa ja parantaa nuorten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa.

Kiitämme valiokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikkoasiasta. Lakiesitystä kommentoimme nuorten osallisuuden osalta kunnissa.

Lausunto

Nuorien aitojen vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi kunnissa haluamme, että kuntalain 26 § lisätään maininta nuorten edustuspaikoista kunnanvaltuustoissa- ja hallituksissa sekä lautakunnissa.

Lakiesityksessä tulisi huomioida vahvemmin nuorten asema ja osallisuuden kehittäminen kunnissa. Nuorisovaltuustojen tärkein vaikuttamiskeino on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan toimielimissä. Kuntalain 26§ velvoittaa kaikkia kuntia perustamaan nuorisovaltuuston, mutta nuorisovaltuustojen asema, toimintaedellytykset ja vaikutusmahdollisuudet vaihtelevat kunnittain ja ovat alueellisesti eriytyneet.

Kaikille nuorisovaltuustoille ja nuorille tulisi taata yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa päätöksenteon kaikissa vaiheissa. Tästä syystä kuntalaissa tulisi taata jokaiselle nuorisovaltuustolle kuntalain 26§ puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustoon.

Sanna Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite "Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista." Jotta tavoite toteutuu, tulee nuorille mahdollistaa aito osallistuminen kuntapäätöksentekoon.

Nuorisovaltuustojen tärkein vaikuttamiskeino on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan toimielimissä. Suomen Nuorisovaltuustojen liiton vuosittain toteuttama **nuorisovaltuustoseselvitys** kuitenkin osoittaa vuodesta toiseen, että nuorten vaikutusmahdollisuudet vaihtelevat kunnittain. On huolestuttavaa, että osassa kunnista nuoret ja nuorisovaltuusto sivuutetaan yhä päätöksenteossa.

Nuoret ovat aliedustettuina kunnallisessa päätöksenteossa, eivätkä alle 18-vuotiaat voi äänestää omaa edustajaansa valtuustoon. Nuorisovaltuustot toimivat linkkinä nuorten ja kuntapäätäjien välillä ja vaikuttavat kunnan toimielimissä tuoden nuorten äänen kunnalliseen päätöksentekoon. Ne antavat nuorille kokemuksia kunnallisesta vaikuttamisesta, innostavat nuoria mukaan kuntapolitiikkaan ja lisäävät nuorten poliittista kiinnostuneisuutta paikallisiin asioihin.

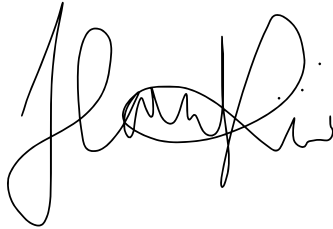
Suomen Nuorisovaltuustojen liiton selvityksessä vuonna 2020 selviää, että 62% vastanneista nuorisovaltuustoista on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustossa. Tällä hetkellä edustus-oikeus on kuitenkin täysin riippuvainen kuntapäätäjien halukkuudesta osallistaa nuoria. Nuorten osallisuuden ei saa olla alueellisesti eriytyvää ja kuntakohtaista, vaan lakisääteistä ja yhdenvertaista läpi Suomen kaikkien kuntien.

Edellä mainittujen syiden takia, esitämme että lakiesityksen 26 § Nuorisovaltuusto lisätään kirjauksen velvoittavuutta siten, että nuorisovaltuustojen tai vastaavien nuorten vaikuttajaryhmien lisäksi, nuorisovaltuustoille myönnetään puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustoon.

Helsingissä 7.4.2021

Puheenjohtaja
Anton Hietsilta

Päsihteeri
Hanna Kivimäki

Lisätietoja:

Päsihteeri Hanna Kivimäki, hanna.kivimaki@nuva.fi, 044 331 1194

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry

